

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 7C/74/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114212130
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa XXXŠaligová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2016:4114212130.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting, s.r.o., P.O.Box : Nagano Office center, K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, IČO : 264 29 705, Česká republika, zastúpený advokátskou kanceláriou: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO : 36 864 421, proti odporcovi: C. Y., nar.XX.X.XXXX, bytom X. - Q., o plnenie zo zmenky, sudkyňou N.. Denisou Šaligovou, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie sa v časti o zaplatenie zmenkového úroku 0,19 % denne zo sumy 1.999 eur od 4.5.2011 do zaplatenia zastavuje.
- II. Vo zvyšnej časti súd návrh zamietá.
- III. Odporcovi súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 17.4.2014 vo forme tlačiva podľa prílohy nariadenia ES č. 861/2007 a jeho doplnením domáhal, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie zmenkovej sumy 1.999 eur spolu so zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 4.5.2011 do zaplatenia a úrokom 6% ročne od 6.6.2011 do zaplatenia a na náhradu trov konania s odôvodnením, že nadobudol všetky práva zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 16.8.2010 a v ktorej sa zaviazal zaplatiť túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa, pričom za ňu doposiaľ zaplatil 598 eur.

Uznesením Okresného súdu v Nitre, č.k. 7C 74/2014-35 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, č.k. 25Co 1106/2014-60 bolo konanie prerušené do skončenia konania o prejudiciálnej otázke číslo veci C 328/14.

Z dôvodu, že Krajský súd v Prešove zobral späť svoj návrh na začatie prejudiciálneho konania, bola vec C-328/14 vymazaná z registra Súdneho dvora a preto súd pokračoval v konaní.

Súd pojednával a vec rozhodol bez prítomnosti navrhovateľa a jeho právneho zástupcu, ktorý svoju neúčasť ospravedlnil a zobral návrh v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 1.999 eur od 4.5.2011 do zaplatenia späť a žiadal konanie v tejto časti zastaviť.

Konanie sa podľa článku 19 nariadenia č. ES 861/2007 riadi zákonom č. 99/1963 Z.z. v znení neskorších predpisov, pretože sa vedie v Slovenskej republike. Súd preto konanie v späťvzatej časti s poukazom na § 96 ods. 1 veta tretia O.s.p. zastavil.

Odporca na pojednávaní uviedol, že mal existenčné problémy a preto si zobral úver, z ktorého hradil elektrinu, plyn, osobné výdavky. Zmluvu podpísal, ale všetko ostatné v zmluve vypisovala pán Čampiš.

Požadoval ochranu nakoľko zmluvu uzatváral ako spotrebiteľ. Bol dôverčivý voči spoločnosti, s ktorou úverovú zmluvu podpísal. Zmluvu pokladá za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa so zmenkou, pripojeným spisom Okresného súdu Nitra sp.zn. 25Er 1396/2012, a to najmä zmluvou o úvere, zmenkou, rozhodnutím Stáleho rozhodcovského súdu, rozhodnutím o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia, výsluchom odporcu a zistil nasledovný skutkový stav:

Odporca vystavil 16.8.2010 v Nitre zmenku na zmenkovú sumu 4.500,28 eur s tým, že za ňu zaplatí pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava 1, Oddiel: Sro, vložka číslo 23636/B zmenkovú sumu 4.500,28 eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 4.5.2011. Zmenka bola splatná: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Pribinova 25, 811 09 Bratislava, vystavená „bez protestu“ a „na platenie predložiť“ v lehote 4 rokov od vystavenia“. Na zmenke je uvedený údaj - číslo zmluvy 404200614. Zmenka bola vystavená na základe dohody o vyplnení zmenky obsiahnutej v Zmluve o úvere z 16.8.2010, ktorú uzatvoril odporca ako dlžník a spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľ. Odporcovi bol úver vo výške 2.700 eur poskytnutý v deň uzavretia zmluvy a zaviazal sa ho splatiť v 12-tich splátkach vo výške 441 eur mesačne spolu s poplatkom 2.592 eur. Odporca si dobrovoľne neplnil svoje povinnosti a preto si veriteľ uplatnil svoj nárok na Stálom rozhodcovskom súde so sídlom v Bratislave, ktorý jeho návrhu rozsudkom sp. zn. SR 06713/11 z 17.8.2011 v celom rozsahu právoplatne vyhovel a zaviazal odporcu na zaplatenie žalovanej sumy s pôvodne uplatneným zmenkovým úrokom, úrokom a na náhradu trov konania. Odporca si naďalej svoju povinnosť dobrovoľne nesplnil a veriteľ pristúpil k vymáhaniu svojej pohľadávky cestou súdneho exekútora. Exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok, ku ktorému doložil Zmluvu o úvere a zmenku. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Nitra o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd Nitra uznesením č.k. 25 Er 1396/2012-13 z 13.12.2012 žiadosť o udelenie poverenia zamietol s odôvodnením, že ide o spotrebiteľský právny vzťah a zmenka je neplatná, pretože zaväzuje na plnenie, ktoré bolo priznané v rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Z dôvodu odvolania oprávneného voči uzneseniu odvolací súd uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie s tým, že je potrebné posúdiť, či existujú skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky ako zmluvnej podmienky, ktorá je v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej strany a či preto nie je daný dôvod pre zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia.

Podľa článku I. § 48 ods. 1 Zákona č. 191/1950 Sb. zákona zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov, majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa článku I. § 75 citovaného zákona, vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa článku I. § 11 ods. 1 citovaného zákona, každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa článku I. § 17 citovaného zákona, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, platného v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ods.2 citovaného ustanovenia, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa ods.3 citovaného ustanovenia, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa ods.5 citovaného ustanovenia, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Judikatúra súdneho dvora EÚ vyžaduje a ani z citovaného znenia § 17 zákona zmenkového a šekového nevyplýva zákaz skúmania kauzálnych vzťahov, t.j. neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, na ktorých krytie je zmenka určená ex offo. Zo spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.10.2015 rovnako vyplýva, že ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku a súdu vyplynie súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku je ex offo povinný zabezpečiť prieskum tohto nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné ju skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, keď bola zmenka vystavená.

V danej veci veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. pri uzatváraní hlavného záväzkového vzťahu konal a odporca nekonal v rámci predmetu svojej podnikateľskej alebo obchodnej činnosti, z čoho vyplýva, že ide o spotrebiteľský právny vzťah. Predmetom tejto spotrebiteľskej zmluvy bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov veriteľom odporcovi a preto sa na tento úver vzťahujú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Odporca nemal možnosť ovplyvniť obsah zmluvy. Veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. má záujem

obchádzať ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch a preto sa snaží využiť omyl spotrebiteľa a predložiť mu zmluvu, ktorou by vylúčil aplikáciu ustanovení, ktoré sa vzťahujú na spotrebiteľské úvery. Táto skutočnosť je súdu zrejmá aj z iných konaní, ktoré sa vedú na tunajšom súde. Veriteľ nesmie ponúkať spotrebiteľovi výber rozhodného práva k zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorého cieľom je zbaviť spotrebiteľa práv, ktoré mu priznáva zákon o ochrane spotrebiteľa. Odporca vypovedal, že úver požadoval na osobné použitie. Zmluvu on nevypisoval, len ju podpísal.

Podľa § 25 ods.5 zákona č. 129/2010 Z.z., na zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom sa do 31. decembra 2010 vzťahujú ustanovenia doterajších predpisov.

Podľa § 4 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch č.258/2001 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2008 do 31.12.2010, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

V danej veci bola zmenka vystavená ako zabezpečovacia zmenka na zabezpečenie nároku veriteľa zo zmluvy o úvere, ktorého výška bola 2.700 eur a teda maximálna zmenková suma pozostávajúca zo spotrebiteľského úveru a príslušenstva mohla byť maximálne 3.510 eur. Pretože zmenková suma bola v čase vyplnenia 4.500,28 eur, súd pri skúmaní spotrebiteľskej zmluvy a zmenky dospel k záveru, že je neplatná pre jej rozpor s citovaným zákonným ustanovením. Zo zmluvy o úvere vyplýva, že výška úveru bola 2.700 eur, pričom dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi sumu zvýšenú o poplatok 2.592 eur, t.j, spolu 5.292 eur.

O nedovolenosť a teda aj o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ide v prípade, keď sa tento prieči dobrým mravom. Uvedená Zmluva o úvere sa prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, keď výška poplatku takmer dosahuje výšku samotného úveru. Uvedené spôsobuje jej absolútnu neplatnosť a v dôsledku toho nemôže byť platná ani vystavená zmenka, ktorá zabezpečuje hlavný záväzkový vzťah. Tento záver korešponduje aj s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR zo dňa 06.05.2008 pod. sp. zn. 4 Obo 161/2007, z ktorého vyplýva, že z neplatnej úverovej zmluvy v dôsledku neprimerane vysokého poplatku za spracovanie a vedenie úveru, ktorá sa tak prieči dobrým mravom a zásadám poctivého obchodného styku, nemôže vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. Navrhovateľ si v tomto konaní uplatňuje tieto isté neprijateľné zmluvné podmienky ako indosatár zo zmenky, pričom podľa názoru súdu nemohol byť dobromyseľný pri nadobúdaní zmenky, ktorá obsahuje číslo príslušnej úverovej zmluvy a preto musel vedieť, že určité kauzálne vzťahy existujú. Pretože si navrhovateľ v konaní uplatňuje nárok právom nedovolený, súd ho vo zvyšnej časti zamietol.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 107 ods.1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 107 ods.2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. ochrane spotrebiteľa, súdy ako orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Pretože ide o spotrebiteľskú zmluvu použijú sa s poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 402/2013-10 z 19.6.2013 aj citované ustanovenia občianskeho zákonníka o premlčaní. Odporcovi boli finančné prostriedky titulom úveru vyplatené v deň uzavretia zmluvy, ktorú súd vyhodnotil ako neplatnú t.j. 16.8.2010 a teda navrhovateľ alebo jeho právny predchodca si svoje právo mohli prvýkrát na súde uplatniť žalobou 17.8.2010. Žaloba však bola podaná až 17.4.2014 t.j. po uplynutí troch rokov. Pretože žalovaná suma je premlčaná, na čo súd prihliadol zo zákona, nemohol navrhovateľovi priznať ani právo na vydania bezdôvodného obohatenia z tejto úverovej zmluvy.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p., ale keďže si odporca, ktorý bol v konaní úspešný trovy neuplatnil a ani mu zo spisu žiadne nevyplývajú, súd mu ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.